

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zastoupen JUDr. Marošem Matiaškem, advokátem, se sídlem Rumunská 28, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 2. 2014, č. j. 32 Az 4/2012 - 123,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozsudek krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalované

- [1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 12. 2011, č. j. OAM-250/ZA-ZA04-PA03-2011, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), o kterou žádal.
- [2] Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení tohoto rozhodnutí u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“). Soud rozsudkem č. j. 32 Az 4/2012 - 57 ze dne 30. 1. 2013 rozhodnutí žalovaného zčásti zamítl a ve výroku týkajícím se neudělení mezinárodní ochrany podle §§ 14, 14a a 14b zákona o azylu rozhodnutí zrušil s poukázáním na nedostatečně zjištěný skutkový stav.
- [3] Nejvyšší správní soud svým rozsudkem č. j. 7 Azs 9/2013 - 42 ze dne 4. 7. 2013 toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení s tím, že Ministerstvo vnitra podle něj řádně a dostatečně zjistilo skutkový stav, přezkoumatelně a přesvědčivě vyložilo důvody neudělení mezinárodní ochrany a prostor pro správní uvážení také využilo zákonným způsobem.
- [4] Krajský soud vydal dne 28. 2. 2014 rozsudek č. j. 32 Az 4/2012-123, kterým žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalované a vyjádření žalobce k ní

- [5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenu o § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
- [6] Především namítá, že krajský soud nevyhodnotil jeho situaci v souladu se zákonem a že jde ze strany soudu o zásadní pochybení, které má dopad na jeho hmotně-právní postavení, neboť soud jednak hrubě pochybil při výkladu práva, nerespektoval ustálenou judikaturu a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
- [7] Dále stěžovatel uvádí, že v žalobě uplatnil námitku týkající se posouzení ustanovení § 12 b) zákona o azylu, a to, že se obává diskriminace a stigmatizace v důsledku HIV pozitivitu. Během soudního řízení předložil důkazy o této diskriminaci na Ukrajině spočívající v nedostatku lékařské péče, sociální izolaci a stigmatizaci, pronásledování veřejnými činiteli, diskriminaci ze strany zdravotnického personálu a je přesvědčen, že na tomto základě je u něj přítomný důvod pro udělení mezinárodní ochrany z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Zároveň uvádí, že je toho názoru, že v žalobě namítal, že žalovaný nevyhodnotil možnost udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, když v žalobě tvrdil, že má odůvodněný strach z pronásledování právě z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Dále uvádí, že se krajský soud v rozporu s jeho povinností vypořádat se se všemi žalobními body konkrétně tímto žalobním bodem prakticky nezabýval, čímž zatížil svůj rozsudek vadou, která měla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.
- [8] Stěžovatel taktéž považuje hodnocení krajského soudu za obecné, když se argumentačně přiklonil k žalovanému a dále svůj závěr nezdůvodnil, ani neuvedl své právní úvahy a připomíná povinnost soudu svoje rozsudky řádně zdůvodnit a poukazuje na nepřezkoumatelnost takových rozhodnutí a právo na spravedlivý proces.
- [9] Dále stěžovatel uvádí, že soud nesprávně posoudil právní otázku jeho případu, když nesprávně právně vyhodnotil jeho příslušnost k určité sociální skupině. Navíc má za to, že v jeho případě jsou splněny hmotněprávní podmínky pro udělení humanitárního azylu, správní orgán však tuto možnost podrobně neposoudil a rozhodnutí žalovaného je v tomto ohledu poznačeno libovůlí.
- [10] Žalovaný správní orgán se ke kasační stížnosti vyjádřil v tom smyslu, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a plně odkazuje na správní spis. Kasační stížnost považuje za nepřijatelnou ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a poukazuje na předcházející zrušující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 9/2013 - 42 ze dne 4. 7. 2013 v dané věci, jehož závazným právním názorem se krajský soud řídil. Dle rozsudku správní orgán vyhověl všem požadavkům odůvodnění správního rozhodnutí a rozhodnutí je v souladu s ustálenou judikaturou, taktéž správní uvážení v otázce humanitárního azylu bylo využito zákonným způsobem. Žalovaný následně poukázal na to, že stěžovatel neuvedl v stížnosti žádný argument, který by dokazoval, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl pro nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

- [11] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. *(k)asační stížnost je dále nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* Uvedené ustanovení komplexně, i s přihlédnutím k předchozí judikatuře, interpretoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As

79/2009 – 165, č. 2365/2011 Sb. NSS, v němž uvedl (zvýraznění provedl nyníjší tříčlenný senát):

„19. Zruší-li Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, zaváže jej současně podle § 110 odst. 3 s. ř. s. svým právním názorem pro další postup či rozhodnutí. Závazným právním názorem se podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozumí ve zrušujícím rozsudku vyjádřený závěr o aplikaci a interpretaci práva, jež bylo nebo mělo být užito v rozhodované věci a jímž se soud zabýval ke kasačním námitkám, nebo jímž se zabýval nad jejich rámec v mezích ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.

20. Možnost účastníků řízení napadnout nové rozhodnutí krajského soudu je omezena ustanovením § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

21. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, zajišťuje toto ustanovení, aby se Nejvyšší správní soud nemusel zabývat znovu věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se tímto právním názorem krajský soud řídil. Podrobit takovéto rozhodnutí novému přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti by postrádalo smysl, neboť ve svých důsledcích by v případě připuštění nového přezkumu mohly nastat toliko dvě možné situace. Buď by kasační soud setrval na svém původním názoru, takže by věcné projednání kasační stížnosti nemělo pro stěžovatele žádný význam, nebo by vyslovil právní názor jiný, takže by postupně rozličnými právními názory zcela rozvrátil právní jistotu a popřel princip předvídatelnosti soudních rozhodnutí.

22. Podle těchto zásad postupoval rozšířený senát v usnesení ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, publ. pod č. 1723/2008 Sb. NSS, v němž uvedl, že „zruší-li Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti rozhodnutí krajského soudu, je vysloveným právním názorem vázán nejen krajský soud, ale také Nejvyšší správní soud sám, rozhoduje-li za jinak nezměněných poměrů v téže věci o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu postupem podle § 17 s. ř. s.“

23. Lze tedy konstatovat, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. obecně vyjadřuje nepřijatelnost kasačních stížností směřujících proti rozhodnutím soudu vydaným po předchozím zrušení jejich původních rozhodnutí Nejvyšším správním soudem. Tato zásada nepřijatelnosti kasačních stížností je prolomena jen v případech, kdy je namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí.

24. Ze závažnosti opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovedla nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že toto ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva.

25. I tyto výjimky je nutno vnímat v kontextu citovaného ustanovení, tedy tak, že námitky opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu – řešena být nemohla. Pokud by se ovšem mimo tyto výjimky připustil stav, že v opakovaných kasačních stížnostech účastníci mohou měnit jejich rozsah a důvody mimo rámec předchozího závazného právního názoru či pokynu, závažnost opakovaného projednání věci kasačním soudem by se tím popřel.

26. Lze tedy shrnout, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. limituje přijatelnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným.“

- [12] Z výše uvedeného právního názoru rozšířeného senátu je patrné, že v kasačním řízení nelze podruhé přezkoumávat ty právní otázky, které byly přezkumu podrobeny Nejvyšším správním soudem v řízení o první kasační stížnosti. Podstatné je zde, že zákaz opakování kasační stížnosti se vztahuje na právní otázky, přičemž je nerozhodné, kdo podal první kasační stížnost a kdo podává kasační stížnost druhou. Není tedy překážkou uplatnění ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a odmítnutí druhé kasační stížnosti, pokud k první kasační stížnosti žalovaného správního orgánu byly určité právní otázky Nejvyšším správním soudem posouzeny a tytéž otázky požaduje přezkoumat žalobce či jiný účastník řízení resp. zúčastněná osoba, tedy někdo jiný než žalovaný správní orgán jako původní stěžovatel. Rozhodné je výlučně to, zda druhou kasační stížností jsou k posouzení nastoleny tytéž právní otázky, které již byly posouzeny v řízení o první kasační stížnosti.
- [13] O takový případ se jedná i v nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud se zabýval k první kasační stížnosti jak otázkou přezkoumatelnosti správního rozhodnutí žalovaného (shledal, že rozhodnutí v tomto smyslu plně vyhovuje zákonným hlediskům), tak hmotněprávním posouzením žádosti stěžovatele o azyl ze všech hledisek, která mohla být azylově relevantní, tedy i ze všech zákonem vymezených režimů mezinárodní ochrany, které zákon o azylu rozlišuje. I v tomto ohledu bylo rozhodnutí žalovaného shledáno v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud přitom s odkazy na judikaturu svoji i Evropského soudu pro lidská práva vyložil, proč onemocnění chorobou AIDS nemůže být u žadatele, jehož domovským státem je Ukrajina, zásadně důvodem pro udělení žádného z typů mezinárodní ochrany; zdůraznil přitom mj. široký prostor pro uvážení, který má správní orgán ve vztahu k humanitárnímu azylu.
- [14] Všechny právní otázky, jejichž posouzení se nyní domáhá stěžovatel, tak byly vypořádány již v prvním řízení o kasační stížnosti, podané tehdy žalovaným. Na tomto závěru nemění nic ani okolnost, že Nejvyšší správní soud se ve svém rozhodnutí nezabýval dílčími aspekty hmotněprávního posouzení žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, zejména otázkami nemoci AIDS jako možného znaku příslušnosti k sociální skupině v podmínkách Ukrajiny. Podstatný v této souvislosti je závěr Nejvyššího správního soudu vyslovený v prvním řízení o kasační stížnosti a opřený o četnou judikaturu, že v podmínkách Ukrajiny zásadně nelze uvažovat o tom, že v důsledku nemoci AIDS by byl stěžovatel při svém návratu do této země vystaven takovému strádání, že by to odůvodňovalo poskytnutí mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

- [15] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 104 odst. 3 písm. a) a § 120 s. ř. s. jako nepřijatelnou.
- [16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2014

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu